

Kvaliteta života redovnih i izvanrednih studenata sestrinstva

---

Kovačić, Anja

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Medicine / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:152:941358>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Medicine Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
MEDICINSKI FAKULTET OSIJEK
Sveučilišni diplomski studij Sestrinstvo

Anja Kovačić

**KVALITETA ŽIVOTA REDOVITIH I
IZVANREDNIH STUDENATA
SESTRINSTVA**

Diplomski rad

Osijek, 2017.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
MEDICINSKI FAKULTET OSIJEK
Sveučilišni diplomski studij Sestrinstvo

Anja Kovačić

KVALITETA ŽIVOTA REDOVITIH I
IZVANREDNIH STUDENATA
SESTRINSTVA

Diplomski rad

Osijek, 2017.

Rad je ostvaren na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek

Mentor rada: izv. prof. prim. dr. sc. Dunja Degmečić

Rad ima 32 stranice, 21 tablicu.

Zahvala

Zahvaljujem mentorici: izv. prof. prim. dr. sc. Dunji Degmečić, koja me pratila tijekom cijeloga procesa nastajanja ovoga diplomskog rada, te me svojim znanjem i savjetima usmjeravala sve do njegova završetka.

Želim zahvaliti i svom dečku Saši, te svojoj obitelji na strpljenju i podršci koju su mi pružali.

Od srca hvala.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Kvaliteta života.....	1
1.2. Sestrinstvo	2
1.2.1. Sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo	3
1.2.2. Diplomski studij Sestrinstvo	4
2. CILJ ISTRAŽIVANJA	7
3. ISPITANICI I METODE	8
3.1. Ustroj studije.....	8
3.2. Ispitanici	8
3.3. Metode	8
3.4. Statističke metode.....	9
4. REZULTATI.....	10
5. RASPRAVA.....	22
6. ZAKLJUČCI.....	25
7. SAŽETAK.....	26
8. SUMMARY	27
9. LITERATURA.....	28
10. ŽIVOTOPIS	31
11. PRILOZI.....	32

1.UVOD

1.1. Kvaliteta života

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) definira kvalitetu života kao pojedinačnu percepciju pozicije u specifičnom kulturološkom, društvenom te okolišnom kontekstu (1). Jednu od sveobuhvatnijih definicija kvalitete života iznose Felce i Perry (2) definirajući kvalitetu života kao sveukupno, opće blagostanje koje uključuje objektivne čimbenike i subjektivno vrednovanje fizičkog, materijalnog, socijalnog i emotivnog blagostanja, uključujući osobni razvoj i svrhovitu aktivnost, a sve promatrano kroz osobni sustav vrijednosti pojedinca.

Cummins (3) kvalitetu života također definira multidimenzionalno navodeći kako kvaliteta života podrazumijeva i objektivnu i subjektivnu komponentu. Subjektivna kvaliteta života uključuje sedam domena: materijalno blagostanje, emocionalno blagostanje, zdravlje, produktivnost, intimnost, sigurnost i zajednicu. Objektivna komponenta uključuje kulturalno relevantne mjere objektivnog blagostanja (4). Robert Cummins osnivač je međunarodne skupine znanstvenika i istraživača International Wellbeing Group, koja zastupa shvaćanje da je kvaliteta života multidimenzionalan konstrukt koji čine: životni standard, zdravlje, produktivnost, mogućnost ostvarivanja bliskih kontakata, sigurnost, pripadanje zajednici te osjećaj sigurnosti u budućnost (5).

Osim objektivnih čimbenika kao što su društveni, ekonomski i politički, na kvalitetu života utječu i subjektivna percepcija i procjena fizičkog, materijalnog, društvenog i emocionalnog blagostanja, osobnog razvoja i svrhovite aktivnosti, s time da odnos objektivne i subjektivne kvalitete života nije linearan, tj. promjene objektivnih čimbenika ne znače neizbježno i promjenu subjektivne komponente kvalitete života (6, 7).

Povijesno gledano dva su osnovna pristupa u mjerenju kvalitete života. Jedan pristup podrazumijeva mjerenje kvalitete života u cjelini i on se naziva jednodimenzionalnim, jer promatra kvalitetu života kao jedinstven entitet. Prema drugom pristupu, kvaliteta se života poima kao složena konstrukcija diskretnih domena (8, 9, 10). U mjerenju se kvalitete života koriste upitnici kojima se procjenjuje više različitih područja pojedinačeva života. Unatoč izostanku slaganja oko definiranja kvalitete života, među istraživačima danas postoji slaganje oko dvaju osnovnih aspekata koncepta kvalitete života: subjektivnost i multidimenzionalnost.

Subjektivnost se odnosi na činjenicu da se kvaliteta života može razumjeti samo iz perspektive pojedinca. Multidimenzionalnost potječe iz psihometrijske tradicije mjerenja zdravstvenog statusa (jer je zdravlje tradicionalno prepoznato kao multidimenzionalni konstrukt) i iz rezultata istraživanja koja sustavno pokazuju kako postoje brojna različita područja života pojedinca važna za kvalitetu njegova života. Objektivne okolnosti čine relativno trajni uvjeti koji određuju mogućnost zadovoljenja osobno važnih potreba (socioekonomski status pojedinca i njegove obitelji, prirodni okoliš, kriminal, itd.), kao i sadašnji događaji koji su značajni za ispunjenje ciljeva pojedinca (gubitak posla, bolest, gubitak voljene osobe itd.).

Objektivni pristup u mjerenju kvalitete života pretpostavlja da su zdravlje, okolina, prihodi, stanovanje i drugi indikatori koje je moguće opažati i izmjeriti valjane mjere kvalitete života i da postoje apsolutni standardi za procjene tih varijabli (11). Međutim, ti pokazatelji mogu navesti na pogrešan put. Objektivni kriteriji kao što su prehrana, gustoća populacije, stanovanje, migracije, socijalna mobilnost, religija različiti su za različite kulture.

1.2. Sestrinstvo

Sestrinstvo je disciplina, struka, zvanje kojemu je zadaća njega bolesnika i zaštita zdravih osoba. Djelatnost medicinskih sestara obuhvaća znanja, vještine i postupke zdravstvene njege, kroz koju bolesnom ili zdravom pojedincu pružaju pomoć u obavljanju aktivnosti koje pridonose zdravlju, oporavku ili mirnoj smrti. Sestrinstvo je poteklo iz skrbi za bolesne i nemoćne članove zajednice, koju su provodile žene te su svoja umijeća prenosile usmenom predajom. Nakon Drugoga svjetskog rata sestrinstvo je počelo pratiti dostignuća ostalih znanstvenih disciplina, a 1960-ih počele su se stvarati teorije sestrinstva koje su se bavile njegovom svrhom i smislom. Najjače je uporište u Europi našla filozofija američke teoretičarke sestrinstva Virginije Henderson (1897. – 1996.), koja se u definiciji zdravstvene njege nije oslanjala na medicinsku dijagnozu, nego na jedinstvenu ulogu medicinske sestre u zadovoljavanju osnovnih ljudskih potreba.

Prva je Škola za sestre pomoćnice u Hrvatskoj počela djelovati 1921. u Zagrebu. Štamparovom je zaslugom u Zagrebu 1953. bila osnovana Viša škola za sestre, pripojena Medicinskom fakultetu. Hrvatska udruga medicinskih sestara (HUMS) sljednica je Društva

medicinskih sestara i tehničara Hrvatske, koje je rad započelo 1926. i koje je bilo član Međunarodnoga vijeća sestara (ICN, akronim od engl. International Council of Nurses) od 1929. Godine je 2003. u Saboru izglasan Zakon o sestrinstvu i osnovana je Hrvatska komora medicinskih sestara. Prvi je hrvatski sestriński časopis, *Sestrinska riječ*, izlazio u Zagrebu od 1933. do 1941., glavna je urednica bila Lujza Wagner Janović. *Sestrinski glasnik*, stručno glasilo, izlazi 1995. godine.

1.2.1. Sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo

Sveučilišni je preddiplomski studij Sestrinstvo temeljen na znanstvenom i stručnom osposobljavanju studenata uz mentorski nadzor na specijaliziranim vježbama, omogućuje izobrazbu na nacionalnoj i na međunarodnoj razini kompetentnog, prepoznatljivog i konkurentnog visokoobrazovanog kadra kao odgovorne osobe u organizaciji zdravstvene njege, promocije zdravlja, očuvanja zdravlja i napretka društva u cjelini (12).

Direktiva je Europske komisije 2005/36/EZ, donesena 7. rujna 2005. godine, ključan pravni propis o regulaciji uzajamnog priznavanja kvalifikacija i diploma među državama članicama i ujedno polazna postavka rabljena u izradi navedenoga studijskoga programa. Za određene je regulirane profesije (zdravstvene profesije, veterina, arhitektura) potrebno pratiti zajednički minimalni program izobrazbe kako bi se stečena kvalifikacija automatski priznala u nekoj državi članici Europske unije (12).

Studijski je program i predviđeni ustroj studija usklađen s odrednicama Bolonjske deklaracije, te se sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo izvodi u trajanju tri godine, odnosno šest semestara. Minimalan je broj bodova koje student stječe u jednoj akademskoj godini 60 ECTS bodova. Slijedom navedenoga, za završetak je studija i svih propisanih obveza preddiplomskog studija potrebno 180 ECTS bodova (12).

Cilj je sveučilišnog preddiplomskoga studija Sestrinstva obrazovanje stručnjaka za samostalan rad u kliničkim bolnicama, zdravstvenim zavodima i institutima. Prema strukturi predloženog studijskoga programa evidentno je kako se nastava izvodi u kolegijima grupiranim

prema područjima, kroz predavanja, seminare te kliničke i metodičke vježbe, individualni rad studenta uz sudjelovanje mentora te druge izvannastavne i nastavne aktivnosti (12).

Polazeći od načela ravnopravnosti te vertikalne i horizontalne prohodnosti kroz obrazovni sustav, poštujući naputke Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje i Središnjeg prijavnog ureda, studijski program omogućuje nastavak obrazovanja osobama koje imaju:

1. Završenu četverogodišnju srednju školu i položenu državnu maturu u Republici Hrvatskoj – odabir kandidata prema jedinstvenoj listi Središnjega prijavnog ureda, a prema parametrima vrednovanja rezultata državne mature koje donosi Fakultet;
2. Završenu srednju školu bez obveze polaganja državne mature ako su stariji od 25 godina – odabir kandidata putem razredbenoga postupka u organizaciji Fakulteta, tijekom čega će se transparentno odabrati najbolji kandidati (12).

Nakon završene tri godine, odnosno šest semestra (180 ECTS) sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo, studenti će biti kompetentan samostalno planirati, provoditi, nadzirati provedbu i evaluirati zdravstvenu njegu na osnovi vrednovanja činjenica, ali i vrednovanja teorijskih znanja unutar područja zdravstvene njege. Time je osposobljen za samostalan rad u zdravstvenom sustavu, gdje ima prepoznatljivo mjesto u vođenju zdravstvene njege na kliničkim odjelima, organiziranju zdravstvene njege u zajednici, te promoviranju zdravlja u primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji bolesti (12).

Nakon završetka je studija moguć i nastavak obrazovanja na sveučilišnom diplomskom studiju Sestrinstvo ili nekom drugom sličnom sveučilišnom studijskom programu (12).

1.2.2. Diplomski studij Sestrinstvo

Sveučilišni je diplomski studij Sestrinstvo priznat od ranije kao i sveučilišni programi u SAD te u zemljama Europske unije (posebice u zemljama Skandinavije, Beneluxa, Velikoj Britaniji i Irskoj). Završetkom se takvog programa u spomenutim zemljama omogućava rad na visokoodgovornim dužnostima u organizaciji zdravstvene njege u zdravstvenim institucijama, u

edukaciji medicinskih sestara, kao i nastavak obrazovanja na poslijediplomskom studiju. Novi se studijski program sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstva sadržajno nastavlja na program sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo te uz znanstveni pristup i izvođenje kliničke nastave u pojedinim modulima omogućava razvoj novih visokoobrazovanih stručnjaka iz područja zdravstvene njege, što predstavlja novi iskorak u sveučilišnom obrazovanju u znanstvenoj grani Sestrinstvo. Stoga je predloženi studijski program od strateškog značenja za Medicinski fakultet i razvoj znanstvene grane Sestrinstvo. Magistri će sestrinstva, ovisno o odabiru izbornih modula, biti jamci podizanju kvalitete obrazovanja medicinskih sestara, podizanju kvalitete pružanja zdravstvene njege te u kvalitetnijoj i organiziranijoj promociji zdravlja, kao i boljem zdravstvenom djelovanju u zajednici (13).

Usklađenosti studijskog programa i predviđenog ustroja studija s odrednicama Bolonjske deklaracije, sveučilišni je diplomski studij Sestrinstvo nastavak obrazovanja koji se izvodi u dvama ciklusima obrazovanja: preddiplomski studij traje tri godine, odnosno šest semestara, a diplomski studij traje dvije godine, odnosno četiri semestra (13).

Cilj je sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstva obrazovanje stručnjaka za samostalni rad u kliničkim bolnicama, zdravstvenim zavodima i institutima, kao i za suradnički rad u znanstvenim i kliničkim istraživanjima (projekti, komunikacija, prezentacija) na zdravstvenim visokim učilištima (13).

Poseban je strateški cilj omogućiti znanstveno usavršavanje u znanstvenoj grani Sestrinstvo, osposobiti novi nastavni kadar, koji će po završetku diplomskog studija biti kompetentan za samostalno vođenje nastave iz područja zdravstvene njege, za sudjelovanje u istraživačkom radu i za nastavak znanstvenog usavršavanja na poslijediplomskom doktorskom studiju Biomedicina i zdravstvo (13).

Nakon završene dvije godine, odnosno četiri semestra (120 ECTS) sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstvo, studenti će biti kompetentni, ovisno o izbornim kolegijima za koje se odluče, voditi nastavu iz područja zdravstvene njege, organizirati, analizirati i istraživati modele zdravstvene njege bolesnika uz holistični pristup pacijentu, surađivati u kliničkom istraživačkom radu ili pak nastaviti usavršavanje prema doktoratu. Time su osposobljeni za samostalan rad u sustavu obrazovanja djelatnika u zdravstvenom sustavu, kako na Medicinskom

1. UVOD

fakultetu i njegovim nastavnim bazama, tako i u ostalim učilištima gdje se educiraju zdravstveni djelatnici na osnovnoj ili prvostupničkoj razini. Osim nastavnih kompetencija, ako se tako odluče, studenti nakon završetka studijskog programa bit će sposobni preuzimati najodgovornije zadaće u organiziranju zdravstvene njege na kliničkim odjelima i u zajednici (13).

Nakon završetka je studija moguć i nastavak obrazovanja na sveučilišnom doktorskom studiju iz područja Biomedicine i zdravstva kakav postoji na Medicinskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Predloženi studij traje četiri semestara, to jest dvije akademske godine (120 ECTS).

Stručni je naziv koji se stječe završetkom studija - magistar/magistra sestrinstva (13).

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj je istraživanja ispitati razinu kvalitete života u redovitim i izvanrednih studenata sestrinstva, te postoji li razlika u kvaliteti života.

Specifični su ciljevi usmjereni na sljedeća pitanja:

- ispitati postoji li razlika u kvaliteti života studenata s obzirom na dob,
- ispitati postoji li razlika u kvaliteti života studenata s obzirom na spol,
- ispitati postoji li razlika u kvaliteti života studenata s obzirom na radni status.

3. ISPITANICI I METODE

3.1. Ustroj studije

Studija je presječna (14).

3.2. Ispitanici

Ispitanici su studenti prve, druge i treće godine Sveučilišnog prediplomskog te prve i druge godine Sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstva Medicinskog fakulteta u Osijeku. Broj ispitanika na prediplomskom studiju koji imaju status redovitog studenta iznosi 130, a status izvanrednog studenta ima njih 36, ukupno ih je 166. Broj ispitanika na diplomskom studiju sestrinstva koji imaju status redovitog studenta iznosi 60, 21 ih je u statusu izvanrednog studenta, što ukupno iznosi 81. Istraživanje je provedeno tijekom travnja i svibnja 2017. godine.

3.3. Metode

U istraživanju je kao instrument ispitivanja korišten anonimni samoocjenski upitnik - THE WORLD HEALTH ORGANIZATION QUALITY OF LIFE (WHOQOL - BREF) .

U prvom su dijelu bila postavljena pitanja iz općeg obrasca, gdje se ispituju demografski podatci o spolu, dobi, stupnju obrazovanja, bračnom statusu, radnom status, statusu studenta, tjelesnim i mentalnim bolestima, obiteljskoj anamnezi (tjelesne i mentalne bolesti) - ukupno 10 pitanja. U drugom su dijelu upitnika WHOQL-BREF ispitanici odgovarali na pitanja koja su vezana uz kvalitetu života, zdravlje, zadovoljstvo slobodnim vremenom, navike spavanja, radne sposobnosti, odnos s bliskim osobama i slično. Na svako su od tih pitanja (ukupno 26) ispitanici odgovarali na Likertovoj skali od 1 do 5, pri čemu je 1 *uopće ne* (vrlo loše, vrlo nezadovoljan, vrlo slabo, rijetko) a 5 *u najvećoj mjeri* (vrlo dobro, vrlo zadovoljan, uvijek), ovisno o tome koliko su zadovoljni određenim aspektom.

3.4. Statističke metode

Kategorijski su podatci predstavljeni apsolutnim i relativnim frekvencijama. Numerički su podatci opisani aritmetičkom sredinom i standardnom devijacijom u slučaju raspodjela koje slijede normalnu, a u ostalim slučajevima medijanom i granicama interkvartilnog raspona. Normalnost je raspodjele numeričkih varijabli testirana Kruskal-Wallis testom. Razlike su normalno raspodijeljenih numeričkih varijabli između dviju nezavisnih skupina testirane Studentovim T testom, a u slučaju odstupanja od normalne raspodjele Mann-Whitneyevim U testom. Sve su P vrijednosti dvostrane. Razina je značajnosti postavljena na $\text{Alpha}=0,05$. Za statističku je analizu korišten statistički program MedCalc Statistical Software version 14.12.0 (MedCalc Software bvba, Ostend, Belgium; <http://www.medcalc.org>; 2014).

4. REZULTATI

U ispitivanju su sudjelovala 223 ispitanika, oba spola, u dobi od 18 do 60 i više godina, različitog stupnja obrazovanja i trenutnog bračnog statusa (N=223). Najviše je ispitanika u dobi od 21 do 30 godina, njih 153 (68,6 %) (Tablica 1).

Tablica 1. Ispitanici prema dobi

		Broj (%) ispitanika
Dob	18- 20	32 (14,3)
	21- 30	153 (68,6)
	31- 40	20 (9,0)
	41- 50	15 (6,7)
	51 i više	3 (1,3)
	Ukupno	223 (100,0)

S obzirom na spol više je žena, njih 193 (86,5 %) (Tablica 2).

Tablica 2. Ispitanici prema spolu

		Broj (%) ispitanika
Spol	Muško	30 (13,5)
	Žensko	193 (86,5)
	Ukupno	223 (100,0)

Prema načinu studiranja 183 (82,1 %) je redovitih studenata (Tablica 3).

Tablica 3. Ispitanici prema statusu studiranja

		Broj (%) ispitanika
Način (status) studiranja	Redoviti student	183 (82,1)
	Izvanredni student	40 (17,9)
	Ukupno	223 (100,0)

4. REZULTATI

Nešto je više ispitanika s 3. godine preddiplomskog studija u odnosu prema ostalim godinama - 63 (28,3 %) (Tablica 4).

Tablica 4. Ispitanici prema godini studija

		Broj (%) ispitanika
Godina studija	1. godina preddiplomskog studija	28 (12,6)
	2. godina preddiplomskog studija	53 (23,8)
	3. godina preddiplomskog studija	63 (28,3)
	1. godina diplomskog studija	32 (14,3)
	2. godina diplomskog studija	47 (21,1)
	Ukupno	223 (100,0)

U braku je 36 (16,1 %), a u vezi 105 (47,1 %) ispitanika, rastavljenih 5 (2,2 %) (Tablica 5).

Tablica 5. Ispitanici s obzirom na bračni status

		Broj (%) ispitanika
Bračni status	Slobodan/na	77 (34,5)
	U vezi	105 (47,1)
	U braku	36 (16,1)
	Rastavljen/a	5 (2,2)
	Udovac/ica	0
	Ukupno	223 (100,0)

Prema radnom je statusu 155 (69,5 %) ispitanika nezaposleno (Tablica 6).

Tablica 6. Ispitanici s obzirom na radni status

		Broj (%) ispitanika
Radni status	Nezaposlen	155 (69,5)
	Zaposlen	68 (30,5)
	Ukupno	223 (100,0)

4. REZULTATI

U odgovorima na pitanje *Kakvom biste procijenili kvalitetu svog življenja*, može se uočiti kako nema velike razlike s obzirom na redovite i izvanredne studente, a može se uočiti i kako je kvaliteta uglavnom prilično i vrlo dobra (Tablica 7).

Tablica 7. Vrijednosti skala s obzirom na kvalitetu življenja u redovitim i izvanrednih studenata

Broj (%) ispitanika						
	Vrlo lošom	Prilično lošom	Ni dobrom ni lošom	Prilično dobrom	Vrlo dobrom	Ukupno
Redoviti						
Kakvom biste procijenili kvalitetu svog življenja	1(0,5)	2(1,1)	18(9,9)	98(53,8)	63(34,6)	182(100,0)
Izvanredni						
Kakvom biste procijenili kvalitetu svog življenja	0	1 (2,5)	4 (10,0)	23 (57,5)	12 (30,0)	40 (100,0)

U odgovorima na pitanje *Koliko ste zadovoljni svojim zdravljem*, nema velike razlike s obzirom na redovite i izvanredne studente, također većina je odgovora na tragu toga da su ispitanici zdravljem poprilično i vrlo zadovoljni (Tablica 8).

Tablica 8. Vrijednosti skala s obzirom na zadovoljstvo zdravljem kod redovnih i izvanrednih studenata

Broj (%) ispitanika						
	Vrlo nezadovoljan	Prilično nezadovoljan	Ni zadovoljan ni nezadovoljan	Prilično zadovoljan	Vrlo zadovoljan	Ukupno
Redoviti						
Koliko ste zadovoljni svojim zdravljem	0	4 (2,2)	18 (9,8)	103 (56,3)	58 (31,7)	183 (100,0)
Izvanredni						
Koliko ste zadovoljni svojim zdravljem	0	1 (2,5)	4 (10,0)	23 (57,5)	12 (30,0)	40 (100,0)

U odgovorima redovitim studenata na pitanje *Koliko vam je u svakidašnjem životu nužan neki medicinski tretman*, 88 (48,1 %) ispitanika navodi *uopće ne*, 83 (45,4 %) navodi kako ih

4. REZULTATI

bolovi uopće ne sprječavaju u ispunjavanju obaveza, a u odgovorima na pitanje *koliko osjećate da vaš život ima smisla*, 81 (44,3 %) ispitanik navodi *u najvećoj mjeri* i 80 (43,7 %) navodi *u znatnoj mjeri* (Tablica 9).

Tablica 9. Vrijednosti skala s obzirom na zadovoljstvo životom i osobnim izgledom u redovitim studenata

	Broj (%) ispitanika					
	Uopće ne	Pomalo	Umjereno	U znatnoj mjeri	U najvećoj mjeri	Ukupno
Redoviti						
Koliko vas bolovi sprječavaju u ispunjavanju vaših obveza	83(45,4)	53(29,0)	34(18,6)	9(4,9)	4(2,2)	183(100,0)
Koliko vam je u svakidašnjem životu nužan neki medicinski tretman	88(48,1)	54(29,5)	29(15,8)	10(5,5)	2(1,1)	183(100,0)
Koliko uživate u životu	1(0,5)	3(1,6)	31(16,9)	94(51,4)	54(29,5)	183(100,0)
Koliko osjećate da vaš život ima smisla	2(1,1)	3(1,6)	17(9,3)	80(43,7)	81(44,3)	183(100,0)
Koliko se dobro možete koncentrirati	2(1,1)	8(4,4)	49(26,8)	93(50,8)	31(16,9)	183(100,0)
Koliko se sigurno osjećate u vašem svakodnevnom životu	0	6(3,3)	24(13,1)	90(49,2)	63(34,4)	183(100,0)
Koliko je zdrav vaš okoliš	1(0,5)	18(9,9)	55(30,2)	81(44,5)	27(14,8)	182(100,0)
Imate li dovoljno energije za svakidašnji život	2(1,1)	11(6,0)	50(27,3)	90(49,2)	30(16,4)	183(100,0)
Možete li prihvatiti svoj tjelesni izgled	0	13(7,1)	30(16,4)	83(45,4)	57(31,1)	183(100,0)
Imate li dovoljno novca za zadovoljavanje svojih potreba	9(4,9)	11(6,0)	58(31,7)	73(39,9)	32(17,5)	183(100,0)
Koliko su vam dostupne informacije koje su vam potrebne u svakodnevnom životu	0	3(1,6)	24(13,1)	98(53,6)	58(31,7)	183(100,0)
Imate li prilike za rekreaciju	8(4,4)	23(12,6)	43(23,5)	63(34,4)	46(25,1)	183(100,0)

4. REZULTATI

U odgovorima izvanrednih studenata na pitanje *Koliko vam je u svakidašnjem životu nužan neki medicinski tretman*, 17 (42,5 %) ispitanika navodi *uopće ne*, 13 (32,5 %) navodi kako ih bolovi *uopće ne sprječavaju* u ispunjavanju njihovih obaveza; u odgovorima na pitanje *Koliko osjećate da vaš život ima smisla*, 19 (47,5 %) ispitanika navodi *u najvećoj mjeri* i 16 (40,0 %) navodi *u znatnoj mjeri* (Tablica 10).

Tablica 10. Vrijednosti skala s obzirom na zadovoljstvo životom i osobnim izgledom u izvanrednih studenata

	Broj (%) ispitanika					
	Uopće ne	Pomalo	Umjereno	U znatnoj mjeri	U najvećoj mjeri	Ukupno
Izvanredni						
Koliko vas bolovi sprječavaju u ispunjavanju obaveza	13 (32,5)	12 (30,0)	9 (22,5)	5 (12,5)	1 (2,5)	40 (100,0)
Koliko vam je u svakidašnjem životu nužan neki medicinski tretman	17 (42,5)	14 (35,0)	5 (12,5)	3 (7,5)	1 (2,5)	40 (100,0)
Koliko uživate u životu	1 (2,5)	2 (5,0)	5 (12,5)	21 (52,5)	11 (27,5)	40 (100,0)
Koliko osjećate da vaš život ima smisla	1 (2,5)	1 (2,5)	3 (7,5)	16 (40,0)	19 (47,5)	40 (100,0)
Koliko se dobro možete koncentrirati	1 (2,5)	3 (7,5)	8 (20,0)	24 (60,0)	4 (10,0)	40 (100,0)
Koliko se sigurno osjećate u vašem svakodnevnom životu	1 (2,5)	1 (2,5)	7 (17,5)	19 (47,5)	12 (30,0)	40 (100,0)
Koliko je zdrav vaš okoliš	1 (2,5)	2 (5,0)	19 (47,5)	15 (37,5)	3 (7,5)	40 (100,0)
Imate li dovoljno energije za svakidašnji život	2 (5,0)	2 (5,0)	12 (30,0)	20 (50,0)	4 (10,0)	40 (100,0)
Možete li prihvatiti svoj tjelesni izgled	0	1 (2,5)	12 (30,0)	12 (30,0)	15 (37,5)	40 (100,0)
Imate li dovoljno novca za zadovoljavanje svojih potreba	2 (5,0)	2 (5,0)	13 (32,5)	16 (40,0)	7 (17,5)	40 (100,0)
Koliko su vam dostupne informacije koje su vam potrebne u svakodnevnom životu	0	3 (7,5)	3 (7,5)	22 (55,0)	12 (30,0)	40 (100,0)
Imate li prilike za rekreaciju	7 (17,5)	3 (7,5)	12 (30,0)	11 (27,5)	7 (17,5)	40 (100,0)

4. REZULTATI

U odgovorima na pitanje *Koliko se možete kretati uokolo*, 116 (63,4 %) redovitih studenata navodi *vrlo dobro* i 21 (52,5 %) izvanrednih navodi *vrlo dobro* (Tablica 11).

Tablica 11. Vrijednosti skala prema mogućnosti kretanja u redovitim i izvanrednih studenata

Broj (%) ispitanika						
	Vrlo slabo	Slabo	Ni slabo ni dobro	Dobro	Vrlo dobro	Ukupno
Redoviti						
Koliko se možete kretati uokolo	0	4 (2,2)	15 (8,2)	48 (26,2)	116 (63,4)	183 (100,0)
Izvanredni						
Koliko se možete kretati uokolo	0	2 (5,0)	4 (10,0)	13 (32,5)	21 (52,5)	40 (100,0)

4. REZULTATI

U odgovorima redovitih studenata na pitanje *koliko ste zadovoljni podrškom što vam je daju vaši prijatelji*, 82 (44,8 %) ispitanika navodi *vrlo zadovoljni*, također 75 (41,0 %) navodi kako su *vrlo zadovoljni* svojim seksualnim životom (Tablica 12).

Tablica 12. Vrijednosti skala s obzirom na zadovoljenje životnih potreba i odnose s drugima u redovitim studenata

Broj (%) ispitanika						
	Vrlo nezadovoljan	Prilično nezadovoljan	Ni zadovoljan ni nezadovoljan	Prilično zadovoljan	Vrlo zadovoljan	Ukupno
Redoviti						
Koliko ste zadovoljni svojim spavanjem	7(3,8)	23(12,6)	53(29,0)	61(33,3)	39(21,3)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim sposobnostima obavljanja svakodnevnih aktivnosti	1(0,5)	4(2,2)	37(20,2)	92(50,3)	49(26,8)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim osobnim odnosima	1(0,5)	5(2,7)	26(14,2)	86(47,0)	65(35,5)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni sobom	1(0,5)	1(0,5)	23(12,6)	93(50,8)	65(35,5)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim osobnim kvalitetama	1(0,5)	0(0,0)	22(12,0)	94(51,4)	66(36,1)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim seksualnim životom	12(6,6)	9(4,9)	30(16,4)	57(31,1)	75(41,0)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni podrškom što vam je daju vaši prijatelji	1(0,5)	3(1,6)	23(12,6)	74(40,4)	82(44,8)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni uvjetima svog stambenog prostora	1(0,5)	6(3,3)	15(8,2)	83(45,4)	78(42,6)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni dostupnošću medicinskih usluga	1(0,5)	7(3,8)	36(19,7)	87(47,5)	52(28,4)	183(100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim prijevoznim sredstvima	6(3,3)	15(8,2)	48(26,2)	54(29,5)	60(32,8)	183(100,0)

4. REZULTATI

U odgovorima izvanrednih studenata na pitanje *Koliko ste zadovoljni uvjetima svog stambenog prostora*, 18 (45 %) ispitanika navodi *vrlo zadovoljni*, također 16 (40 %) navodi kako su *vrlo zadovoljni* podrškom što im je daju njihovi prijatelji i svojim osobnim kvalitetama (Tablica 13).

Tablica 13. Vrijednosti skala s obzirom na zadovoljenje životnih potreba i odnose s drugima u izvanrednih studenata

	Broj (%) ispitanika					Ukupno
	Vrlo nezadovoljan	Prilično nezadovoljan	Ni zadovoljan ni nezadovoljan	Prilično zadovoljan	Vrlo zadovoljan	
Izvanredni						
Koliko ste zadovoljni svojim spavanjem	3 (7,5)	6 (15,0)	7 (17,5)	18 (45,0)	6 (15,0)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim sposobnostima obavljanja svakodnevnih aktivnosti	1 (2,5)	3 (7,5)	8 (20,0)	23 (57,5)	5 (12,5)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim osobnim odnosima	0	1 (2,5)	5 (12,5)	22 (55,0)	12 (30,0)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni sobom	0	4 (10,0)	1 (2,5)	23 (57,5)	12 (30,0)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim osobnim kvalitetama	0	1 (2,5)	3 (7,5)	20 (50,0)	16 (40,0)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim seksualnim životom	1 (2,5)	3 (7,5)	9 (22,5)	14 (35,0)	13 (32,5)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni podrškom što Vam je daju Vaši prijatelji	0	1 (2,5)	6 (15,0)	17 (42,5)	16 (40,0)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni uvjetima svog stambenog prostora	0 (0,0)	2 (5,0)	4 (10,0)	16 (40,0)	18 (45,0)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni dostupnošću medicinskih usluga	0 (0,0)	2 (5,0)	5 (12,5)	22 (55,0)	11 (27,5)	40 (100,0)
Koliko ste zadovoljni svojim prijevoznim sredstvima	1 (2,5)	2 (5,0)	7 (17,5)	17 (42,5)	13 (32,5)	40 (100,0)

4. REZULTATI

U odgovorima na pitanj *Koliko često doživljavate negativne osjećaje kao što su, primjerice, žalost ili strah (u posljednja dva tjedna)*, 59 (32,2 %) redovitih studenata navodi rijetko i 13 (32,5 %) izvanrednih navodi rijetko (Tablica 14).

Tablica 14. Vrijednosti skala s obzirom na doživljavanje negativnih osjećaja u redovitim i izvanrednih studenata

	Broj (%) ispitanika					
	Rijetko	Katkada	Uobičajeno	Prilično često	Uvijek	Ukupno
Redoviti						
Koliko često doživljavate negativne osjećaje kao što su, primjerice, žalost ili strah (u posljednja dva tjedna)	59(32,2)	51(27,9)	47(25,7)	22(12,0)	4(2,2)	183(100,0)
Izvanredni						
Koliko često doživljavate negativne osjećaje kao što su, primjerice, žalost ili strah (u posljednja dva tjedna)	13 (32,5)	7 (17,5)	15 (37,5)	3 (7,5)	2 (5,0)	40 (100,0)

Nema značajnih razlika u zadovoljstvu životom i osobnim izgledom te u zadovoljenju životnih potreba i odnosima s drugima prema spolu (Tablica 15).

Tablica 15. Vrijednosti skala prema spolu u redovitim studenata

	Medijan (interkvartilni raspon)			
	Muško	Žensko	Ukupno	p*
Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom	3,69 (3,40 - 4,21)	3,61 (3,38 - 3,92)	3,61 (3,38 - 3,94)	0,54
Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima	3,91 (3,59 - 4,27)	3,91 (3,54 - 4,27)	3,91 (3,54 - 4,27)	0,62

*Mann-Whitney U

4. REZULTATI

Nema značajnih razlika u zadovoljstvu životom i osobnim izgledom te u zadovoljenju životnih potreba i odnosa s drugima prema dobnim skupinama (Tablica 16).

Tablica 16. Vrijednosti skala prema dobi u redovitim studenata

	Medijan (interkvartilni raspon)						p*
	18- 20	21- 30	31- 40	41- 50	51 i više	Ukupno	
Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom	3,5 (3,38 - 3,96)	3,61 (3,61- 4,00)	3,54 (3,31 - 3,85)	3,42 (3,04 - 3,88)	3,38 (3,08 - .)	3,61 (3,38 - 3,94)	0,55
Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima	3,73 (3,36 - 4,16)	3,91 (3,54 - 4,36)	4,00 (3,54 - 4,27)	3,81 (3,20 - 3,98)	3,91 (3,82 - .)	3,91 (3,54 - 4,27)	0,49

*Kruskal-Wallis

Nema značajnih razlika u zadovoljstvu životom i osobnim izgledom te u zadovoljenju životnih potreba i odnosa s drugima prema radnom statusu (Tablica 17).

Tablica 17. Vrijednosti skala s obzirom na radni status u redovitim studenata

	Medijan (interkvartilni raspon)			p*
	Nezaposlen	Zaposlen	Ukupno	
Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom	3,61 (3,40 - 4,00)	3,58 (3,23- 3,92)	3,61 (3,38 - 3,94)	0,45
Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima	3,91 (3,54 - 4,27)	3,82 (3,45 - 4,27)	3,91 (3,54 - 4,27)	0,51

*Mann-Whitney U

4. REZULTATI

Nema značajnih razlika u zadovoljstvu životom i osobnim izgledom te zadovoljenju životnih potreba i odnosa s drugima prema spolu u izvanrednih studenata (Tablica 18).

Tablica 18. Vrijednosti skala prema spolu u izvanrednih studenata

	Medijan (interkvartilni raspon)			
	Muško	Žensko	Ukupno	p*
Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom	3,61 (3,10 - 4,08)	3,61 (3,36 - 4,00)	3,61 (3,38 - 4,00)	0,96
Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima	3,86 (2,70 - 4,50)	3,82 (3,61 - 4,29)	3,82 (3,54 - 4,34)	0,76

*Mann-Whitney U

Nema značajne razlike u zadovoljstvu životom i osobnim izgledom te u zadovoljenju životnih potreba i odnosa s drugima prema dobi u izvanrednih studenata (Tablica 19).

Tablica 19. Vrijednosti skala prema dobi kod izvanrednih studenata

Godine	Medijan (interkvartilni raspon)						p*
	18- 20	21- 30	31- 40	41- 50	51 i više	Ukupno	
Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom	3,54 (3,46 - 3,90)	3,77 (3,31 - 4,08)	3,54(2,92 - 4,00)	3,69 (3,38 - 4,00)	-	3,61 (3,38 - 4,00)	0,86
Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima	3,77 (3,66 - 4,29)	4,00 (3,54 - 4,36)	3,82 (3,50 - 4,04)	4,27 (3,54 - 4,36)	-	3,82 (3,54 - 4,34)	0,59

*Kruskal-Wallis

4. REZULTATI

Nema značajne razlike u zadovoljstvu životom i osobnim izgledom te u zadovoljenju životnih potreba i odnosa s drugima prema radnom statusu u izvanrednih studenata (Tablica 20).

Tablica 20. Vrijednosti skala prema radnom statusu u izvanrednih studenata

	Medijan (interkvartilni raspon)			
	Nezaposlen	Zaposlen	Ukupno	p*
Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom	3,58 (3,27 - 4,02)	3,61 (3,38 - 4,00)	3,61 (3,38 - 4,00)	0,94
Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima	3,91 (3,64 - 4,25)	3,82 (3,82 - 4,36)	3,82 (3,54 - 4,34)	0,77

*Mann-Whitney U

Nema značajne razlike u zadovoljstvu životom i osobnim izgledom te u zadovoljenju životnih potreba i odnosa s drugima prema statusu studenata (Tablica 21).

Tablica 21. Vrijednosti skala s obzirom na smjer studija u ispitanika

	Medijan (interkvartilni raspon)			
	Redoviti studenti	Izvanredni studenti	Ukupno	p*
Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom	3,61 (3,38 - 3,94)	3,61 (3,38 - 4,00)	3,61 (3,38 - 4,00)	0,66
Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima	3,91 (3,54 - 4,27)	3,82 (3,54 - 4,34)	3,91 (3,54 - 4,27)	0,91

*Mann-Whitney U

5. RASPRAVA

Svrha je provedbe ovoga istraživanje bila stjecanje uvida u kvalitetu života redovitih i izvanrednih studenata sestristva, ispitujući različite aspekte njihova života. Studija je provedena na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, na Medicinskom fakultetu. U istraživanju su obuhvaćena 223 ispitanika. Istraživanje je uključivalo sudionike obaju spolova, od 223 ispitanika njih 193 (86,5 %) je ženskoga i 30 (13,5 %) muškoga spola. S obzirom na dob, najviše je ispitanika od 21 do 30 godina - 153 (68,6 %), a najmanje je ispitanika u dobi od 51 i više godina - 3 (1,3 %). Pogledamo li godinu studija, najviše ispitanika pohađa 3. godinu preddiplomskog (28,3 %). Ako uzmemo u obzir bračni status, najveći je broj ispitanika u vezi - 105 (47,1 %), najmanji je broj ispitanika rastavljen - 5 (2,2 %), a nitko od ispitanika nije udovac/ica.

U istraživanju se kao instrument ispitivanja koristio opći obrazac, gdje su postavljena pitanja o demografskim podacima, spolu, dobi, stupnju obrazovanja, bračnom statusu, radnom statusu, statusu studenta, tjelesnim i mentalnim bolestima, te o obiteljskoj anamnezi - ukupno 10 pitanja, te se koristio anonimni samoocjenski upitnik koji se sastoji od 26 pitanja koja su vezana uz kvalitetu, zdravlje, zadovoljstvo slobodnim vremenom, navike spavanja, radne sposobnosti, odnos s bliskim osobama i slično. Na svako su od tih pitanja ispitanici odgovarali na Likertovoj skali od 1 do 5.

Gledano iz perspektive čimbenika *Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom*, ne postoji značajna statistička razlika u odgovorima ispitanika s obzirom na spol, godinu studiranja, bračni status, radni status ili dob. Također, ne postoji značajna statistička razlika u odgovorima ispitanika na čimbenik *Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima* s obzirom na godinu studiranja, bračni status, dob, radni status i spol.

Na pitanje *Kakvom biste procijenili kvalitetu svog življenja* - 98 (53,8 %) redovitih studenata odgovorilo je *prilično dobrom*, slično kao i izvanredni studenti koji su na isto pitanje odgovorili istim odgovorom u postotku od 57,5 %. Rezultati se podudaraju s istraživanjima provedenim u Republici Hrvatskoj 2014. godine (15), SAD-u 2010. godine (16), te u Novom Zelandu 2011. godine (17).

Na pitanje *Koliko ste zadovoljni svojim zdravljem*, također nema značajne razlike u odgovorima redovitih i izvanrednih studenata. Dobiveni je rezultat također u suglasnosti s

5. RASPRAVA

rezultatom istraživanja provedenim u Hrvatskoj (15), gdje su studenti zadovoljstvo svojim zdravljem ocijenili vrlo dobrom ocjenom. Na pitanje *Koliko uživate u životu* - 94 (51,4 %) redovitih studenata odgovorilo je *u znatnoj mjeri*, te je 21 (52,5 %) izvanrednih studenata odgovorilo *u znatnoj mjeri*.

Na pitanje *Koliko ste zadovoljni svojim spavanjem*, od redovitih je studenata 61 (33,3 %) odgovorio *poprilično zadovoljno*, a 39 (21,3 %) *vrlo zadovoljno*. Nema značajne razlike između odgovora redovitih i izvanrednih studenata s obzirom na to da je 18 (45 %) ispitanika odgovorilo kako je *poprilično zadovoljno* te 6 (15 %) *vrlo zadovoljno* svojim spavanjem. Rezultat se podudara s istraživanjem Zagrebačkog sveučilišta (15), gdje je podjednak broj ispitanika zadovoljan svojim snom, 61,8 %.

Na pitanje *Koliko se možete kretati uokolo*, 116 (63,4 %) redovitih studenata i 21 (52,5 %) izvanrednih studenata odgovorilo je *vrlo dobro*. Sličan se rezultat pojavio u istraživanju provedenom u Hrvatskoj i Australiji (18) te na Tajlandu (19), gdje su ispitanici naveli kako nemaju poteškoća prilikom kretanja.

U odgovorima na pitanje *Koliko često doživljavate negativne osjećaje kao što su, primjerice, žalost ili strah (u posljednja dva tjedna)*, 32,2 % redovitih studenata navodi *rijetko*, dok 32,5 % izvanrednih navodi *rijetko*.

Pogledaju li se vrijednosti za zadovoljstvo životom i osobnim izgledom te zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima, može se uočiti kako je $p > 0,05$, stoga se može navesti kako ne postoji statistički značajna razlika u odgovorima s obzirom na radni status u izvanrednih studenata (Tablica 20). Rezultat je iznenađujuć s obzirom na to da je većina izvanrednih studenata zaposlena te se očekuje kako imaju manje vremena za obavljanje svakodnevnih aktivnosti i za zadovoljavanje osobnih potreba.

Na tablici 21 prikazano je testiranje Mann-Whitney U testom u redovitih studenata i izvanrednih studenata s obzirom na zadovoljstvo životom i osobnim izgledom te zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima. Pogledaju li se rezultati Mann-Whitney U testa, može se uočiti kako

je $p > 0,05$, što znači da nije uočena statistički značajna razlika u odgovorima u redovitim i izvanrednih studenata.

Pogledaju li se vrijednosti za zadovoljstvo životom i osobnim izgledom te zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima, može se uočiti kako je $p > 0,05$, stoga se može navesti kako ne postoji statistički značajna razlika u odgovorima prema dobi u redovitim studenata.

Rezultati ovog istraživanja pokazuju slične rezultate kao i u istraživanjima provedenim u Hrvatskoj (15) i SAD-u (16). Nema razlika u kvaliteti života te svim njezinim aspektima između redovitim i izvanrednih studenata sestrištva u Osijeku s obzirom na dob, spol, bračni i radni status te godinu studiranja.

6. ZAKLJUČCI

Na temelju provedenog istraživanja i dobivenih rezultata mogu se izvesti sljedeći zaključci:

1. Razinu kvalitete života u redovitim i izvanrednih studenata sestrinstva ispitanici su ocijenili *poprilično dobrom*, te ne postoji statistički značajna razlika u kvaliteti života u redovitim i izvanrednih studenata sestrinstva;
2. Ne postoji statistički značajna razlika u kvaliteti života redovitim i izvanrednih studenata s obzirom na dob;
3. Ne postoji statistički značajna razlika u kvaliteti života redovitim i izvanrednih studenata s obzirom na spol;
4. Ne postoji statistički značajna razlika u kvaliteti života redovitim i izvanrednih studenata s obzirom na radni status.

7. SAŽETAK

Cilj istraživanja. Cilj je istraživanja ispitati razinu kvalitete života u redovitim i izvanrednih studenata sestriinstva, te postoji li razlika u kvaliteti života.

Specifični su ciljevi usmjereni na sljedeća pitanja:

- ispitati postoji li razlika u kvaliteti života studenata s obzirom na dob,
- postoji li razlika u kvaliteti života studenata s obzirom na spol,
- ispitati postoji li razlika u kvaliteti života studenata s obzirom na radni status.

Nacrt studije. Istraživanje putem presjeka provedeno je na Medicinskom fakultetu u Osijeku među studentima preddiplomskog i diplomskog studija sestriinstva.

Ispitanici i metode. Ispitanici su studenti prve, druge i treće godine Sveučilišnog preddiplomskog te prve i druge godine Sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstvo Medicinskog fakulteta u Osijeku. U istraživanju su sudjelovala 223 ispitanika. Istraživanje je provedeno tijekom travnja i svibnja 2017. godine. U istraživanju se kao instrument ispitivanja koristio anonimni samoocjenski upitnik - THE WORLD HEALTH ORGANIZATION QUALITY OF LIFE (WHOQOL - BREF) .

Rezultati. Iz perspektive čimbenika *Zadovoljstvo životom i osobnim izgledom* te *Zadovoljenje životnih potreba i odnosi s drugima* ne postoji značajna statistička razlika u odgovorima ispitanika s obzirom na spol, godinu studiranja, bračni i radni status ili dob.

Zaključak. Razinu kvalitete života u redovitim i izvanrednih studenata sestriinstva ispitanici su ocijenili *poprilično dobrom*, te ne postoji statistički značajna razlika u kvaliteti života u redovitim i izvanrednih studenata sestriinstva.

Ključne riječi. Kvaliteta života, studenti sestriinstva, Medicinski fakultet

8. SUMMARY

Quality of life of full-time and part-time nursing students

Research Aim. The aim of the research was to study the quality of life level of full-time and part-time nursing students and whether there is a difference in the quality of life.

Specific objectives were the following:

- to asses if there is a difference in students' quality of life with respect to age,
- to asses if there is a difference in students' quality of life with respect to sex,
- to asses if there is a difference in students' quality of life with respect to employment status.

Research Draft. A cross-sectional survey was conducted at the Faculty of Medicine in Osijek among undergraduate and graduate nursing students.

Subjects and Methods. The subjects were first, second and third year nursing students of the undergraduate university studies and first and second year nursing students of the graduate university studies at the Faculty of Medicine in Osijek. There were 223 subjects in this research and it was conducted during April and May 2017. An anonymous self-assessment questionnaire was used as the research instrument - THE WORLD HEALTH ORGANIZATION QUALITY OF LIFE (WHOQOL - BREF).

Results. From the perspective of factors *Life and personal appearance satisfaction* and *Life needs satisfaction and relationships with others* there is no significant statistical difference among the subjects replies with respect to sex, age, year of study, marital and employment status or age.

Conclusion. The quality of life in full-time and part-time nursing students was rated as “quite good“ by the subjects', and there is no statistically significant difference in the quality of life of full-time and part-time nursing students.

Key words. Quality of life, nursing students, Faculty of Medicine

9. LITERATURA

1. World Health Organization (1998). Development of the World Health Organization WHO QOLBREF quality of life assessment. The WHOQOL Group. *Psychological Medicine*, 28, 551- 8.
2. Felce, D. i Perry, J. (1993). *Quality of life: A contribution to its definition and measurement*. Cardiff: Mental Handicap in Wales Applied Research Unit.
3. Cummins, R.A. (2000). Personal income and subjective well- being: A review. *Journal of Happiness Studies*, 1, 133- 158.
4. Best, C.J. i Cummins, R.A. (2000). The Quality of Rural and Metropolitan Life. *Australian Journal of Psychology*, 52(2), 69- 74.
5. Cummins, R.A. (1998). Quality of life definition and terminology: a discussion document from the International Society for Quality of Life Studies. *International Society for Quality of Life Studies*. 1- 43
6. Lawton, M.P. (1991). A Multidimensional view of quality of life in frail elders. U J.E. Birren, J.E. Lubben, J.C Rowe i D. Deutchman (Ur.), *The concept and measurement of quality of life in the frail elderly*. San Diego: Academic Press, 1991.
7. Cummins, R.A. (2000a). Objective and subjective quality of life: an interactive model. *Social Indicators Research*, 52, 55- 72.
8. Breslin, S. (1991). Quality of life: How is it measured and defined? *Urologia Internationalis*, 46, 246- 251.
9. Buchholz, M. (1996). Assessment of Quality of Life. *New England Journal of Medicine*, 35(7), 520- 521.
10. Liu, B. (1975). Quality of life: Concept, measure and results. *American Journal of Economics and Sociology*, 34, 1- 13.
11. Liu, B. (1974). Quality of life indicators: A preliminary investigation. *Social Indicators Research*, 1, 187- 208.
12. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek, Sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo, Dostupno na adresi: <http://www.mefos.unios.hr/index.php/hr/studij/sveucilisni-preddiplomski-studij-sestrinstva>, datum pristupa stranici: 10.06.2017.

9. LITERATURA

13. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek, Diplomski studij Sestrinstvo, Dostupno na adresi:
<http://www.mefos.unios.hr/index.php/hr/studij/izvanredni-sveucilisni-diplomski-studij-sestrinstva>, datum pristupa stranici: 10.06.2017.
14. Marušić M. I sur. Uvod u znanstveni rad u medicini. 4. izd. Udžbenik. Zagreb: Medicinska naklada; 2008.
15. Kovčo Vukadin, I. Ispitivanje kvalitete života studenata u Republici Hrvatskoj. Zagreb, Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet. 2014.
16. Behlau, Stacy, "Life satisfaction: a study of undergraduate and graduate students" (2010). Theses and Dissertations. 36
17. Krägeloh C.U, Henning M.A, Hawken S.J, Zhao Y, Shepherd D. Validation of the WHOQOL-BREF quality of life questionnaire for use with medical students. *Educ Health*. 2011;24: 545
18. Vuletić, G. Kvaliteta života i zdravlje. Osijek, Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku. 2011.
19. Zullig KJ, Valois RF, Drane JW. Adolescent distinctions between quality of life and self-rated health in quality of life research. *Health Qual Life Outcomes*. 2005; 25:64–69
20. Kaigang L, Noy S.K, Nattiporn N. The Performance of the World Health Organization's WHOQOL-BREF in Assessing the Quality of Life of Thai College Students. *Soc Indicat Res*.2009;90: 489–501
21. Kaliterna Lipovčan LJ, Prizmić Larsen Z. Kvaliteta življenja, životno zadovoljstvo i osjećaj sreće u Hrvatskoj i Europskoj uniji. U: Ott K, urednik. Pridruživanje Hrvatske Europskoj uniji - Izazovi sudjelovanja. Zagreb: Institut za javne Financije, Zaklada Friedrich Ebert: 2006. str. 181-198.
22. Krizmanić M, Kolesarić V. Pokušaj konceptualizacije pojma "kvaliteta života". *Primijenjena psihologija*. 1989;10 :179-184.
23. Moro LJ, Frančišković T, i sur. Psihijatrija. Udžbenik za više zdravstvene studije. Rijeka: Glosa; 2004.
24. Pavić J, Čukljek S, Čutura V, Lujanac LJ, Radenović A, Sorić - Uranić A. Pojam i čimbenici kvalitete življenja. *Plavi fokus*. 2008;3 :37-42.

9. LITERATURA

25. Matulić, T., Bioetika, Kvaliteta života i ljudsko dostojanstvo, Glas koncila, http://www.glas-koncila.hr/rubrike_bioetika.html?news_ID=1503 (03.09.2007.)
26. Furlan, I. i suradnici. Psihologijski rječnik, Naklada slap, Jastrebarsko, 2005.
27. WHOQOL Group. Development of the WHOQOL: Rationale and current status. *Int J Mental Health*. 1994;23:24–56
28. Bergner M. Quality of life, health status, and clinical research. *Med Care*. 1989; 27:148–156
29. Pukeliene V, Starkauskiene V. Quality of life: factors determining its measurement and complexity. *Eng Econ*. 2011;22:147–156
30. World Health Organization. The World Health Organization Quality of Life Assessment (WHOQOL): position paper from the WHO. *Soc Sci Med* 1995;41:1403–9
31. Fayers PM, Machin D. *Quality of Life: Assessment, Analysis and Interpretation*. Chichester: John Wiley & Sons 2000; 3–10
32. Ebrahim S. Clinical and public health perspectives and applications of health-related quality of life measurement. *Soc Sci Med* 1995; 41:1383–94
33. Lacković – Grgin, K. *Samopoimanje mladih*. Jastrebarsko: Naklada Slap. 1994.

10. ŽIVOTOPIS

Ime i prezime: Anja Kovačić

Datum i mjesto rođenja: 21. svibnja 1993., Osijek

Adresa: Sjenjak 6, 31000 Osijek

E mail: anjakovacic8@gmail.com

Obrazovanje:

2008. - 2012. Medicinska škola Osijek

2012. - 2015. Sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo, Medicinski fakultet Osijek

2015.- Sveučilišni diplomski studij Sestrinstvo, Medicinski fakultet Osijek

11. PRILOZI

Prilog 1.: Dozvola Etičkog povjerenstva Sveučilišta J .J. Strossmayera u Osijeku, Medicinskog fakulteta Osijek

Prilog 2.: Anketni upitnik

Prilog 1.: Dozvola Etičkog povjerenstva Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku Medicinskog
fakulteta Osijek

Klasa: 602-04/17-08/12
Broj: 2158-61-07-17-69
Osijek, 24. travnja 2017.

PREDMET: Zamolba Anje Kovačić za mišljenje Etičkog povjerenstva u svrhu provođenja istraživanja vezanog uz izradu diplomskog rada

Mišljenje Etičkog povjerenstva Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku Medicinskog fakulteta Osijek

Temeljem zamolbe i uvida u zamolbu s priloženom dokumentacijom koju je ovom Povjerenstvu predala **Anja Kovačić**, studentica sveučilišnog diplomskog studija sestrinstva Medicinskog fakulteta Osijek, a u svrhu provođenja istraživanja vezanog uz izradu diplomskog rada pod naslovom: „Kvaliteta života redovnih i izvanrednih studenata sestrinstva“, pod mentorstvom prof.prim.dr.sc. Dunje Degmečić, Etičko povjerenstvo Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku Medicinskog fakulteta Osijek, na svojoj 34. sjednici održanoj elektroničkim putem zaključno do dana 21. travnja 2017. godine zaključilo je da:

- Anja Kovačić kao istraživač i prof.prim.dr.sc. Dunja Degmečić kao mentor, posjeduju odgovarajuće stručne i znanstvene preduvjete za korektnu i uspješnu realizaciju predloženog istraživanja;
- da predloženo istraživanje glede svrhe i ciljeva istraživanja može rezultirati novim znanstvenim/stručnim spoznajama u tome području;
- da su plan rada i metode istraživanja u skladu s etičkim i znanstvenim standardima;
- da su plan rada i metode istraživanja, ukupan broj, odabir, uključivanje, obaviještenost i suglasnost ispitanika/zakonskih zastupnika, u skladu s etičkim i znanstvenim standardima;
- da su predvidivi rizici i opasnosti u odnosu prema pretpostavljenoj znanstvenoj koristi, osmišljeni uz najmanje moguće izlaganje riziku i /ili opasnosti po zdravlje istraživača, suradnika u istraživanju i opće populacije, u skladu s inauguriranim temeljnim etičkim principima i ljudskim pravima u biomedicinskim istraživanjima u području medicine i zdravstva, uključujući standarde korištenja i postupka s humanim biološkim materijalom u znanstvenim i stručnim biomedicinskim istraživanjima .

Temeljem gore navedenog, *Etičko povjerenstvo Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku Medicinskog fakulteta Osijek* izražava mišljenje:

da su tema i predloženo istraživanje pristupnice Anje Kovačić u svrhu provođenja istraživanja vezanog uz diplomski rad, multidisciplinarno etički prihvatljivi, s napomenom da za svako eventualno odstupanje od najavljenog istraživanja Anja Kovačić kao istraživač, i/ili njezina mentorica prof.prim.dr.sc. Dunja Degmečić moraju promptno obavijestiti i ponovno zatražiti mišljenje i suglasnost *Etičkog povjerenstva Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku Medicinskog fakulteta Osijek*.

Predsjednik Etičkog povjerenstva
 Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku
 Medicinskog fakulteta Osijek
 prof.dr.sc. Jure Mirat, dr.med., F.E.S.C.

Prilog 2.: Anketni upitnik

SVJETSKA ZDRAVSTVENA ORGANIZACIJA

KVALITETA ŽIVOTA (WHOQOL-BREF)

U sljedećem ćete upitniku odgovarati na pitanja o kvaliteti života, zdravlja, ili drugim aspektima vašeg života. Molim vas, pročitajte svako pitanje, procijenite svoje osjećaje, te na skali za svako pitanje zaokružite broj koji vam najbolje odgovara.

		Vrlo lošom	Prilično lošom	Ni dobrom ni lošom	Prilično dobrom	Vrlo dobrom
1.	Kakvom biste procijenili kvalitetu svog življenja?	1	2	3	4	5

		Vrlo nezadovoljan	Prilično nezadovoljan	Ni zadovoljan ni nezadovoljan	Prilično zadovoljan	Vrlo zadovoljan
2.	Koliko ste zadovoljni svojim zdravljem?	1	2	3	4	5

Sljedeća se pitanja odnose na to **koliko intenzivno** ste doživljavali određene stvari u posljednja dva tjedna.

		Uopće ne	Pomalo	Umjereno	U znatnoj mjeri	U najvećoj mjeri
3.	Koliko vas bolovi sprečavaju u ispunjavanju vaših obaveza?	1	2	3	4	5
4.	Koliko vam je u svakidašnjem životu nužan neki medicinski tretman?	1	2	3	4	5
5.	Koliko uživate u životu?	1	2	3	4	5
6.	Koliko osjećate da vaš život ima smisla?	1	2	3	4	5
7.	Koliko se dobro možete koncentrirati?	1	2	3	4	5
8.	Koliko se sigurno osjećate u vašem svakodnevnom životu?	1	2	3	4	5

9.	Koliko je zdrav vaš okoliš?	1	2	3	4	5
----	-----------------------------	---	---	---	---	---

Sljedeća se pitanja odnose na to **u kojoj mjeri** ste doživljavali ili bili sposobni obavljati neke stvari u protekla dva tjedna.

		Uopće ne	Pomalo	Umjereno	U znatnoj mjeri	U najvećoj mjeri
10.	Imate li dovoljno energije za svakidašnji život?	1	2	3	4	5
11.	Možete li prihvatiti svoj tjelesni izgled?	1	2	3	4	5
12.	Imate li dovoljno novca za zadovoljavanje svojih potreba?	1	2	3	4	5
13.	Koliko su vam dostupne informacije koje su vam potrebne u svakodnevnom životu?	1	2	3	4	5
14.	Imate li prilike za rekreaciju?	1	2	3	4	5

		Vrlo slabo	Slabo	Ni slabo ni dobro	Dobro	Vrlo dobro
15.	Koliko se možete kretati uokolo?	1	2	3	4	5

Sljedeća se pitanja odnose na to koliko ste bili **zadovoljni, sretni ili dobro** s obzirom na različite aspekte vašeg života u protekla dva tjedna.

		Vrlo nezadovoljan	Prilično nezadovoljan	Ni zadovoljan ni nezadovoljan	Prilično zadovoljan	Vrlo zadovoljan
16.	Koliko ste zadovoljni svojim spavanjem?	1	2	3	4	5
17.	Koliko ste zadovoljni svojim sposobnostima obavljanja svakodnevnih	1	2	3	4	5

	aktivnosti?					
18.	Koliko ste zadovoljni svojim osobnim odnosima?	1	2	3	4	5

19.	Koliko ste zadovoljni sobom?	1	2	3	4	5
20.	Koliko ste zadovoljni svojim osobnim kvalitetama?	1	2	3	4	5
21.	Koliko ste zadovoljni svojim seksualnim životom?	1	2	3	4	5
22.	Koliko ste zadovoljni podrškom što vam je daju vaši prijatelji?	1	2	3	4	5
23.	Koliko ste zadovoljni uvjetima svog stambenog prostora?	1	2	3	4	5
24.	Koliko ste zadovoljni dostupnošću medicinskih usluga?	1	2	3	4	5
25.	Koliko ste zadovoljni svojim prijevoznim sredstvima?	1	2	3	4	5

Sljedeće se pitanje odnosi na to **koliko često** ste osjećali ili doživljavali neke stvari u protekla dva tjedna.

		Rijetko	Katkada	Uobičajeno	Prilično često	Uvijek
26.	Koliko često doživljavate negativne osjećaje kao što su, primjerice, žalost ili strah u posljednja dva tjedna?	1	2	3	4	5

HVALA VAM NA POMOĆI!